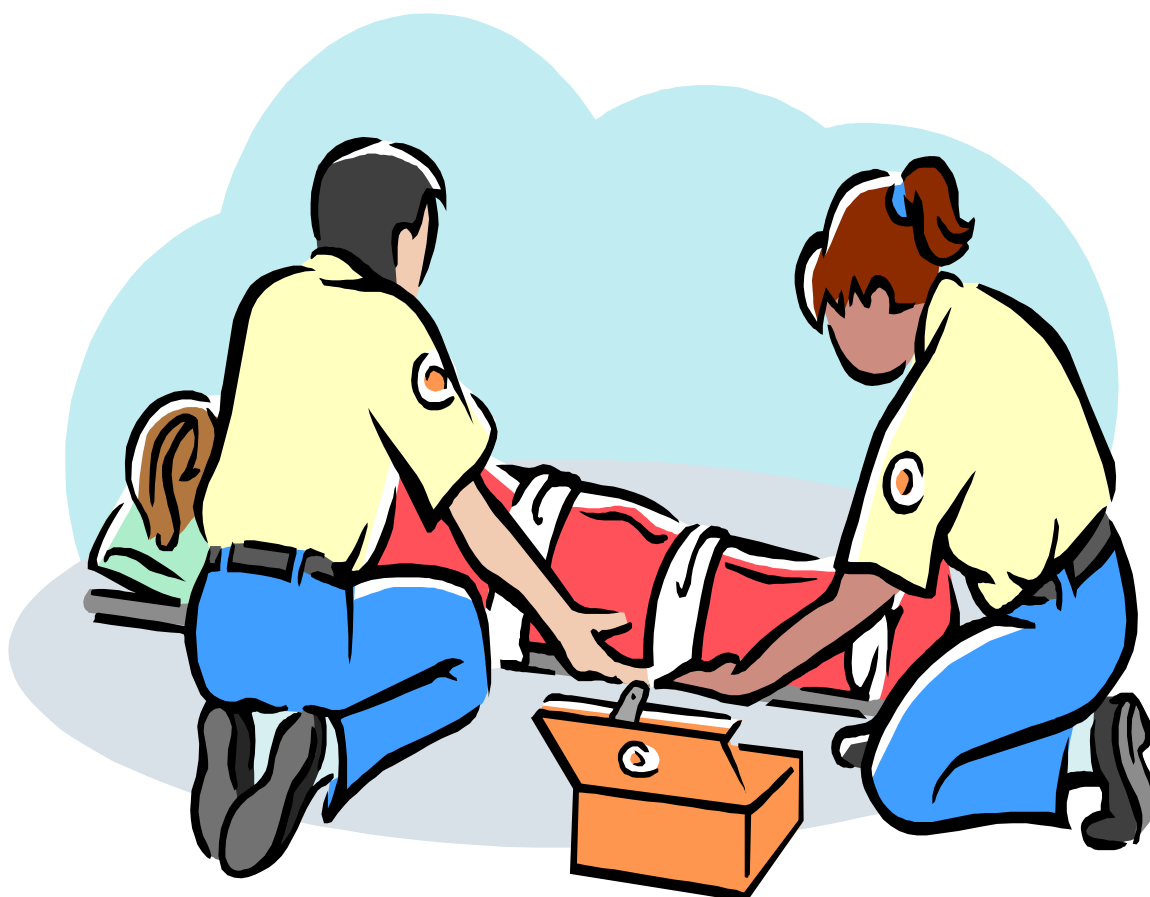

TOIMINTAOHJEET
ONNETTOMUUS- JA VAARATILANTEISSA

OULUN YLIOPISTO
28.02.2013

SISÄLLYSLUETTELO

Perusohje, kun henkilöön tai omaisuuteen kohdistuu vakava uhka tai vaara	3
Tärkeät puhelinnumerot.....	4
Henkilöturvallisuuden vaaratilanteita.....	6
Sairauskohtaus tai onnettomuus.....	6
Uhkaava tilanne	6
Ulkopuolisen aiheuttama häiriö.....	7
Väkivalta tai ryöstö.....	7
Murto tai varkaus.....	8
Vahingonteko tai ilkivalta.....	8
Puhelinuhkaus.....	8
Tietoverkossa esiintyvä uhkaus	9
Uhkauskirje	9
Kriisit ja niiden jälkihoito.....	9
Kiinteistöturvallisuuden vaaratilanteita.....	10
Tulipalo	10
Vesivahinko	11
Sähkökatkos.....	11
Kaasuvuoto	11

Perusohje, kun henkilöön tai omaisuuteen kohdistuu vakava uhka tai vaara

Kaikki uhkaukset ja vaaratilanteet on otettava vakavasti.

Jos havaitset uhkaavan tilanteen tai sattuneen vahingon, velvollisuutesi on toimia.

- Pelastaudu tilanteesta, jos itse olet vaarassa. Pelasta välittömässä vaarassa oleva, anna ensiapua tarvitsevalle ja varoita muita, huuda muita avuksi, mikäli voit.
- Soita yleiseen hätänumeroon **112**, kun on äkillinen ja vakava vaaratilanne. Noudata hätäkeskuksen ohjeita ja sulje puhelin vasta luvan saatua.
- Ilmoita turvallisuushenkilöstölle (yritä seuraavassa järjestyksessä):
 - 0294 483007 tai 0294 483018 (virastomestarit)
tai
 - 0294 483035 tai 040 704 5670 (ylivirastomestari)
tai
 - 0294 484172 tai 040 515 4901 (turvallisuuspäällikkö).
- Kerro mitä on tapahtunut, jätä yhteystietosi ja ole tavoitettavissa.
 - Ilmoituksissa anna seuraavat tiedot:
 - KUKA olet ja MISTÄ soitat
 - MITÄ on tapahtunut
 - MISSÄ on tapahtunut
 - MITÄ apua tarvitaan (onko ihmisiä vaarassa)
 - MISSÄ on opastus tapahtumapaikalle
- Ilmoituksen saatuaan turvallisuusjohtoryhmä ottaa vastuun tilanteesta ja organisoi jatkotoimenpiteet.

Tärkeät puhelinnumerot

YLEINEN HÄTÄNUMERO 112

- ALUEHÄLYTYSKESKUS
- POLIISI
- PALOKUNTA

VIRASTOMESTARIPISTEET, VARTIOINTI ja KIINTEISTÖNHUOLTO:
(laita oman kiinteistösi palvelunumerot puhelimeesi valmiiksi tai esille)

	VIRASTOMESTARI- PISTEET	VARTIOINTI (hälytetään virka-ajan ulkopuolella)	KIINTEISTÖN- HUOLTO
Linnanmaa	Keskusaula 0294 483007 Keskusaula 0294 483018 Päärakenn. 0294 484107 HuTK 0294 483228 KTK 0294 483690 STO 0294 482618 TOL 0294 487753	G4S Hälytyskeskus 020 4282000 Autopiiri 040 5885506 tai 040 7732289	ISS Valvomo 0294 483831 Päivystys 040 5190116
Arkkitehtuurin osasto	Arkkitehtuurin osasto 0294 484912	SECURITAS Hälytyskeskus 020 4912690 Autopiiri 040 8423349	ISS Valvomo 0294 483831 Päivystys 040 5190116
Muko	Musiikkikasvatus 0294 484222	POKO Hälytykset 08 3112311	ISS Valvomo 0294 483831 Päivystys 040 5190116
LTK- päärakennus	Päärakennus 0294 485105	SECURITAS Hälytyskeskus 020 4912690 Autopiiri 040 8423349	ISS 020 515 7000
LTK (muu)	Hammaslääketieteen laitos 0294 485454	OYS- VARTIOINTI Securitas 020 4912690 Vartijat 040 730 0489 tai 040 730 0248	ISS 020 515 7000
Kajaanin yli- opistokampus	Kajaanin yliopistokeskus 0294 484694	SECURITAS Hälytyskeskus 020 491 2690	ISS Kajaanin yliopistokeskus 040 5500 111

TERVEYDENHUOLTO:

Terveystalo	Linnanmaa	030 6000
	Keskusta	030 6000
	Kajaani	030 6000
YTHS	Oulu	046 710 1063
	Kajaani	046 710 6551

Huom!

- Kaikissa yliopiston lankapuhelimeissa ei ole ulkolinjaoikeuksia, mutta jokaisella puhelimella pystyy soittamaan yleiseen hätänumeroon **112**.

TURVALLISUUTTA KOSKEVIIN KYSELYIHIN VASTAAVAT:

Työturvallisuusasiat Työsuojeluasiat	Henkilöstöjohtaja / Työsuojelupäällikkö	0294 484082
Tietoturvallisuusasiat	Tietoturvapäällikkö	0294 483071
Muut turvallisuusasiat	Turvallisuuspäällikkö	0294 484172

Henkilöturvallisuuden vaaratilanteita

Sairauskohtaus tai onnettomuus

Selvitä, mitä on tapahtunut ja osoite johon apua tarvitaan. Mikäli kyseessä vaikuttaa olevan vakava sairauskohtaus tai loukkaantuminen, saattaa uhri tarvita ensiapua. Auta häntä.

Soita hätänumeroon **112**.

- Kerro kuka olet, mitä on tapahtunut ja missä.
- Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin.
- Noudata hätäkeskuksen antamia ohjeita.
- Lopeta puhelu vasta kun saat luvan.

Ensiapuohjeet löytyvät linkistä:

<http://www.ensiapuopas.com/index.html>

Kun tilanne rauhoittunut, ilmoita tapahtuneesta työsuojelupäällikölle puh. 0294 484082.

Tapaturmasta pitää ilmoittaa työsuojeluvaltuutetulle ja täyttää tapaturmalomake, joka on saatavana mm. laitosten toimistoista.

Lisätietoa yliopiston www-ohjeissa Henkilöstöpalvelut -> Terveystieteiden osasto -> Työtapa-turma/ammattitauti.

Uhkaava tilanne

Jos yliopiston palveluksessa olevan, opiskelijan tai yliopiston tiloissa liikkuvan muun henkilön käyttäytyminen osoittautuu hyökkääväksi, käyttäydy itse silloin rauhallisesti. Puhu rauhallisella matalalla äänellä, hitaasti ja selkeästi.

Älä ryhdy provosoimaan tilannetta arvostelevilla kommentteilla tai alistavalla asenteella.

Jos tilanne on menossa uhkaavaksi, poistu paikalta ja hae taustatukea. Ota yhteyttä virastomestariin puh. 0294 483007 tai 0294 483018 ja tarvittaessa soita poliisi puh. **112** paikalle rauhoittamaan tilannetta.

Jos häiriötä aiheuttanut henkilö haluaa poistua paikalta, eikä ole vahingoittanut ketään tai turmellut ympäristöä, päästä hänet menemään.

Jos henkilö on aiheuttanut jonkun loukkaantumisen tai turmellut omaisuutta ja tunnet hänet, anna hänen poistua paikalta. Tee välittömästi tämän jälkeen ilmoitus poliisille puh. **112**.

Jos et tunne henkilöä ja tämä on aiheuttanut jonkun loukkaantumisen tai turmellut omaisuutta, pyri kutsumaan poliisi puh. **112** paikalle välittömästi. Pyri pitkittämään henkilön poistumista paikalta poliisin tulon asti, rauhallisella puheella. Jos henkilö ehtii poistua paikalta, kirjaa hänen tuntomerkinsä ylös ja seuraa poistumissuunta.

Ulkopuolisen aiheuttama häiriö

Yliopiston tilat on tarkoitettu ensisijaisesti yliopiston henkilökunnalle ja opiskelijoille. Aukioloaikojen päätyttyä tai ovien ollessa lukittuina yliopiston tiloihin ei saa päästää ulkopuolisia ilman vastuullista valvontaa.

Yliopiston tilat ovat aukioloaikoina avoinna myös yleisölle. Jonkun käyttäytyessä häiritsevästi tai epäilyttävästi, ilmoita asiasta virastomestarille p. 0294 483007 tai 0294 483018.

Jos henkilö toimii uhkaavasti, noudata uhkaavasta tilanteesta annettua ohjetta.

On ensisijaisesti virastomestarin tehtävä ohjata epäasiallisesti tai epäilyttävästi käyttäytyvä henkilö ulos yliopiston tiloista ja tarvittaessa pyrkiä selvittämään tämän henkilöllisyys.

Väkivalta tai ryöstö

Toimintaohje:

1. Mahdollisuuksien mukaan pyri hälyttämään poliisi paikalle puh. **112**.
2. Pyri poistumaan tilanteesta. Jos kyse on ryöstöstä, luovuta omaisuus suosiolla. Rahat voi korvata, henkeä ei.
3. Pyri kiinnittämään sivullisten huomio.
4. Jos terveyttäsi uhataan, käytä lievintä varmasti toimivaa voimakeinoa. Uhkatilanteessa jokaisella on oikeus puolustaa omaa henkeään ja terveyttään.
5. Jos olet silminnäkijä, koeta painaa mieleen hyökkääjän mahdolliset erityistuntemerkit. Jos kyse on väkivaltarikoksesta, mene väliin pitäen huoli omasta turvallisuudestasi ja pidä pakoreitti auki itsellesi.
6. Uhri saattaa tarvita ensiapua. Ensisijainen tehtävä on auttaa häntä.
7. Pyri estämään sivullisia sotkemasta rikospaikkaa.
8. Ilmoita tapahtuneesta virastomestarille puh 0294 483007 tai turvallisuuspäällikölle puh 0294 484172.

Murto tai varkaus

Virka-aikana kutsutaan paikalle poliisi sekä turvallisuuspäällikkö tai virastomestari. Muina aikoina ilmoitus tehdään vain poliisille.

Kun murto on jo tehty:

1. Soita poliisi puh. **112**
2. Soita turvallisuuspäällikölle puh 0294 484172 tai lähimmälle virastomestarille.

Kun huomaat murren olevan käynnissä:

1. Soita poliisi puh. **112**
2. Paina mieleesi mahdolliset erityistuntemerkit ja merkitse ne muistiin mahdollisimman nopeasti myöhempiä toimenpiteitä varten.
3. Älä koske mihinkään ettet turmele rikospaikan jälkiä.
4. Ilmoita tapahtuneesta virastomestarille puh 0294 483007 tai turvallisuuspäällikölle puh 0294 484172.

Vahingonteko tai ilkivalta

Kiinteistölle, sisustukselle tai omaisuudelle tehdystä vahingosta ilmoitetaan lähimmälle virastomestarille tai turvallisuuspäällikölle puh. 0294 484172. Virka-ajan ulkopuolella tehdään ilmoitus kiinteistöhuoltoon.

Ota tekijän tuntemerkit jos mahdollista.

Puhelinuhkaus

Toimintaohjeet puhelinuhkauksen vastaanottajalle:

1. Jos numero näkyy puhelimen näytössä, kirjoita se välittömästi ylös.
2. Pyri pitkittämään puhelua saadaksesi tietoa: MITÄ, MISSÄ, MILLOIN, MIKSI
3. Kiinnitä huomiota tausta ääniin: puhetyyli, mies/ nainen, soittajan ikä, onko soittaja ulkona/ sisällä/ baarissa, kuuluuko koiran ääntä ym.
4. Jätä puhelin auki ja soita avunpyyntö / pyydä toista henkilöä avuksesi soittamaan toisesta puhelimesta.
5. Ilmoita asiasta poliisille numeroon **112** ja turvallisuuspäällikölle puh. 0294 484172.

Sähköpostissa tai muuten tietoverkossa esiintyvä uhkaus

Jos saat sähköpostissa tai havaitset muualla verkkoviestinnässä yliopistoon, sen henkilöstöön, opiskelijoihin, vierailijoihin tai yhteiskunnan muihin tahoihin kohdistetun uhkauksen:

1. Ilmoita välittömästi poliisille numeroon **112** epäilyksi ja verkkosivun osoite (linkkiosoitte)/ sähköpostiviestin kopio, josta uhkaus löytyi.
2. Ilmoita asia turvallisuuspäällikölle 0294 484172.
3. Tallenna verkkosivun osoite / sähköpostiviesti, josta uhkaus löytyi.

Uhkauskirje

Toimintaohje uhkauskirjeen saajalle:

1. Käsittele kirjettä ja kirjekuorta varovasti, säästääksesi mahdolliset sormenjäljet poliisin tutkimuksiin.
2. Laita kirje välittömästi esim. muovitaskuun.
3. Ilmoita poliisille puh. **112** ja turvallisuuspäällikölle puh. 0294 484172.
4. Poliisiviranomainen ottaa asian haltuunsa ja antaa tarvittavat toimintaohjeet.
5. Tutkintaa varten on syytä kirjata talteen tapahtuman tietoja mm. miten kirje on tuotu paikan päälle, onko tuntomerkkejä tuojasta.

Kriisit ja niiden jälkihoito

[Asiasta annetaan ohjeistusta Oulun yliopiston kriisitoimintamallissa \(LINKKI\)](#)

Kiinteistöturvallisuuden vaaratilanteita

Tulipalo

Kiinteistössä on automaattinen palohälytysjärjestelmä, joka hälyttää suoraan palolaitokselle. Palohälytyksen voi tehdä myös kiinteistön palohälytyspainikkeilla.

Tulipalo syttyy aina yllättäen ja kehittyy nopeasti. Toimi nopeasti, mutta harkiten.

Sammutustöitä ja palonrajoittamista tehdään henkilöturvallisuutta vaarantamatta. Jos paikalla on muita ihmisiä, jaa tehtävät, älä toimi yksin.

Pelasta

- Pelasta välittömässä vaarassa olevat ja varoita muita.

Hälytä

- Tee hätäilmoitus numeroon **112**.
- Muista! Tee hätäilmoitus turvallisesta paikasta.

Sammuta

- Yritä alkusammutusta, kun palo on vielä hallittavissa.
- Aloita käsiammuttimen käyttö mahdollisemman lähellä palavaa kohdetta.
- Sulje ovet ja ikkunat palon rajoittamiseksi ja tulen hapen saannin hidastamiseksi.
- Pysy matalana. Savu tainnuttaa nopeasti. Savu on lähes aina vaarallisempaa kuin itse liekit.
- Älä sammuta vedellä rasvapaloa tai jännitteistä sähkölaitetta.

Opasta

- Opasta pelastushenkilöstö paikalle lyhyintä reittiä.

Vesivahinko

Vahingon sattuessa suljetaan veden pääsulku ja pelastetaan mahdollisuuksien mukaan kosteudelle arka omaisuus.

Ilmoitetaan heti kohteen virastomestareille ja kiinteistöhuollolle tapahtuneesta.

Jos vahinko on vakava, soita **112** ja opasta pelastuslaitos paikalle. Tämän jälkeen ilmoitetaan turvallisuuspäällikölle puh. 0294 484172.

Kirjojen ja kokoelmien ollessa vaarassa ilmoita asianomaisen yksikön johdolle.

Sähkökatkos

Sähkökatkoksesta ilmoitetaan kohteen kiinteistöhuoltoon ja virastomestareille.

Pakasteiden ja laboratoriokokeiden ollessa vaarassa ilmoitetaan katkosta lisäksi asianomaisen yksikön johdolle.

Sähkökatkokset ovat yleensä lyhytaikaisia (alle 30 minuuttia). Jos katkos on pitkäaikainen, suurten luentosalien tyhjentämisestä tiedotetaan erikseen.

Sähkökatkon sattuessa on tarkistettava, ettei hisseihin ole jäänyt ketään loukkuun.

Kaasuvuoto

Havaittuasi kaasuvuodon, ilmoita siitä aluehälytyskeskukseen puh **112**, kohteen virastomestareille, sekä turvallisuuspäällikölle puh. 0294 484172.

Toimintaohje:

1. Älä käynnistä/ sammuta sähkölaitetta vuotoalueella.
2. Pyri mahdollisuuksien mukaan sulkemaan kaasun pääsulkuventtiili.
3. Varoita ihmisiä vuodosta ja estä heidän pääsy alueelle.
4. Kiellä tulen käsittely alueella esim. tupakointi.
5. Opasta palokunta kohteeseen.
6. Tarvittaessa evakuoiva paikka tarvittaessa.